

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 28 października 1965 r.

w sprawie funduszu zakładowego w państwowych przedsiębiorstwach przemysłowych.

Na podstawie art. 4 i 5 ustawy z dnia 28 marca 1958 r. o funduszu zakładowym w przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. z 1960 r. Nr 13, poz. 78) po zasięgnięciu opinii Centralnej Rady Związków Zawodowych zarządza się, co następuje:

§ 1. Ilekroć w niniejszym rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) „ustawie” — należy przez to rozumieć ustawę z dnia 28 marca 1958 r. o funduszu zakładowym w przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. z 1960 r. Nr 13, poz. 78),
- 2) „ministrze” lub „ministerstwie” — należy przez to rozumieć również kierownika urzędu centralnego lub urząd centralny,
- 3) „zjednoczeniach” — należy przez to rozumieć również inne jednostki organizacyjne, grupujące przedsiębiorstwa państwowe,
- 4) „dyrektywnej rentowności” — należy przez to rozumieć ustalony przez jednostkę nadrzędną wynikający z zadań narodowego planu gospodarczego wskaźnik wyrażający

stosunek procentowy, w jakim pozostaje planowany wynik finansowy z całokształtu działalności gospodarczej do planowanego kosztu własnego sprzedaży produkcji towarowej,

- 5) „planowanej rentowności” — należy przez to rozumieć wskaźnik wyrażający stosunek procentowy, w jakim pozostaje ustalony w planie techniczno-ekonomicznym wynik finansowy z całokształtu działalności gospodarczej do kosztu własnego sprzedaży produkcji towarowej,
- 6) „rzeczywistej rentowności” — należy przez to rozumieć wskaźnik wyrażający stosunek procentowy, w jakim pozostaje wynik bilansowy z całokształtu działalności gospodarczej do rzeczywistego kosztu własnego sprzedaży produkcji towarowej, po weryfikacji i po dokonaniu ewentualnych korekt wyniku i kosztów.

§ 2. 1. Państwowe przedsiębiorstwa przemysłowe tworzą fundusz zakładowy w zależności od stopnia osiągnięcia dyrektywnej rentowności.

2. Przez wynik finansowy, stanowiący podstawę obliczenia rentowności, rozumie się wynik bilansowy (zysk — stratę) z całokształtu działalności gospodarczej przedsiębiorstwa.

3. W uzasadnionych wypadkach przez wynik finansowy rozumie się akumulację finansową. Minister Finansów w porozumieniu z właściwymi ministrami określi branże, w których za podstawę obliczenia rentowności przyjmie się akumulację finansową. Przez akumulację finansową stanowiącą podstawę obliczenia rentowności rozumie się wynik bilansowy (zysk — stratę) z całokształtu działalności gospodarczej przedsiębiorstwa, powiększony o podatek obrotowy i od operacji nietowarowych oraz dodatnie różnice budżetowe.

4. Właściwi ministrowie, w porozumieniu z Ministrem Finansów, mogą wprowadzać obowiązek ustalania dyrektywnej rentowności jako stosunku zysku (straty) z całokształtu działalności gospodarczej, a w uzasadnionych wypadkach również akumulacji finansowej (ust. 3), do sumy wartości środków trwałych i obrotowych.

§ 3. 1. Jeżeli przedsiębiorstwo osiągnie w 100% dyrektywną rentowność — tworzy ono fundusz zakładowy w wysokości równej kwocie, która wynika z ustalonej przez jednostkę nadrzędną stawki funduszu zakładowego, wyrażonej w procentach planowanego na dany rok osobowego funduszu płac.

2. Stawki funduszu zakładowego za osiągnięcie w 100% dyrektywnej rentowności ustalają: dla zjednoczeń — ministrowie według stawek określonych w tabeli stanowiącej załącznik nr 1 do rozporządzenia, dla przedsiębiorstw zaś — dyrektorzy zjednoczeń według stawek ustalonych przez ministrów. Stawki te można różnicować w zależności od takich czynników, jak wprowadzenie do produkcji nowych wyrobów na najwyższym poziomie technicznym, wielkość zaplanowanej poprawy rentowności w porównaniu do przewidywanego wykonania roku poprzedniego, stopień trudności wykonania planu rentowności i możliwości jego przekroczenia itp.

3. Upoważnia się Ministra Finansów w porozumieniu z właściwym ministrem do wprowadzenia zmian stawek określonych w tabeli stanowiącej załącznik nr 1 do rozporządzenia w razie ustalenia dyrektywnej rentowności jako stosunku zysku (straty) z całokształtu działalności gospodarczej lub akumulacji finansowej do sumy wartości środków trwałych i obrotowych (§ 2 ust. 4).

§ 4. 1. Jeżeli przedsiębiorstwo osiągnie rzeczywistą rentowność wyższą od rentowności dyrektywnej, wówczas fundusz zakładowy przypadający za osiągnięcie rentowności dyrektywnej ulega odpowiedniemu zwiększeniu, które oblicza się według stawek podanych w tabeli stanowiącej załącznik nr 2 do rozporządzenia.

2. Jeżeli osiągnięta przez przedsiębiorstwo rzeczywista rentowność jest niższa od rentowności dyrektywnej, wówczas fundusz zakładowy obliczony według stawki ustalonej dla przedsiębiorstwa przez jednostkę nadrzędną za osiągnięcie w 100% dyrektywnej rentowności ulega zmniejszeniu o 2% za każdy rozpoczęty procent pogorszenia w granicach do 5% pogorszenia, o dalsze 4% za każdy rozpoczęty procent pogorszenia w granicach od 5% do 10% pogorszenia, o dalsze 7% za każdy rozpoczęty procent pogorszenia od 10% do 20% pogorszenia.

3. W razie pogorszenia dyrektywnej rentowności o 20 lub więcej procent przedsiębiorstwo traci prawo do funduszu zakładowego.

4. Upoważnia się Ministra Finansów w porozumieniu z właściwym ministrem do wprowadzenia zmian stawek określonych w tabeli stanowiącej załącznik nr 2 do rozporządzenia w razie ustalenia dyrektywnej rentowności jako

stosunku zysku (straty) z całokształtu działalności gospodarczej lub akumulacji finansowej do sumy wartości środków trwałych i obrotowych (§ 2 ust. 4).

§ 5. 1. Jeżeli przedsiębiorstwo zaplanuje rentowność wyższą od rentowności dyrektywnej i osiągnie ją, wówczas fundusz zakładowy przypadający za osiągnięcie zaplanowanej poprawy dyrektywnej rentowności oblicza się według stawek podanych w tabeli stanowiącej załącznik nr 2 do rozporządzenia, zwiększonych o 30%.

2. W razie przekroczenia planowanej rentowności, o której mowa w ust. 1, fundusz zakładowy, przypadający za to przekroczenie, oblicza się według stawek podanych w tabeli stanowiącej załącznik nr 2 do rozporządzenia.

§ 6. 1. Poprawa dyrektywnej rentowności w planie techniczno-ekonomicznym nie może być zgłoszona później niż do dnia 30 kwietnia danego roku; poprawa dyrektywnej rentowności przez przedsiębiorstwo powinna spowodować również polepszenie wyniku finansowego i odpowiednią poprawę akumulacji w skali zjednoczenia i ministerstwa.

2. Właściwi ministrowie są zobowiązani do zgłoszenia Ministrowi Finansów w terminie do dnia 31 maja danego roku dodatkowego wyniku finansowego, jaki powstanie na skutek podwyższenia przez jednostki podległe dyrektywnej rentowności.

§ 7. 1. Przedsiębiorstwom, które wykazały się szczególnie osiągnięciami w zakresie wzrostu produkcji eksportowej, uruchamiania produkcji nowych wyrobów, wydatnej poprawy jakości wyrobów, wzbogacenia asortymentu, lub też przedsiębiorstwom, w których zajdzie konieczność zneutralizowania skutków pogorszenia rentowności wywołanego przyczynami niezależnymi od przedsiębiorstwa — może być przyznany fundusz zakładowy lub mogą być dodatkowo zwiększone odpisy na fundusz zakładowy.

2. Decyzje o przyznaniu funduszu zakładowego lub o zwiększeniu odpisów na fundusz zakładowy wydaje:

- 1) minister — w granicach kwoty równej 0,2% planowanego osobowego funduszu płac przedsiębiorstw przemysłowych resortu objętych rozporządzeniem,
- 2) dyrektor zjednoczenia — na podstawie uchwały kolegium zjednoczenia, podjętej w porozumieniu z zarządem głównym właściwego związku zawodowego, w granicach limitu określonego przez ministra.

3. W wypadkach uzasadnionych specyfiką resortu właściwy minister może przekazać dyrektorom zjednoczeń w pełni uprawnienia do podejmowania decyzji, o których mowa w ust. 2 pkt 1, lub zatrzymać do swojej decyzji całkowitą kwotę przeznaczoną na cele wymienione w ust. 1.

4. Na cele, o których mowa w ust. 1, może być przeznaczona łącznie kwota nie większa niż 0,5% planowanego osobowego funduszu płac przedsiębiorstw przemysłowych resortu objętych rozporządzeniem.

§ 8. 1. W przedsiębiorstwach przemysłu elektrotechnicznego i maszynowego kwota funduszu zakładowego, obliczonego w myśl przepisów §§ 3—5 rozporządzenia, podlega dodatkowemu zwiększeniu w razie wykonywania produkcji wyrobów na najwyższym poziomie technicznym, zwanych dalej wyrobami grupy „A”.

2. Wygospodarowany fundusz zakładowy zwiększa się w granicach od 0,2% do 0,4% za każdy 1% udziału wartości wyrobów grupy „A” w ogólnej wartości sprzedanej produkcji.

3. Warunkiem zwiększenia funduszu zakładowego, o którym mowa w ust. 2, jest wykonanie planu produkcji wyrobów zaliczonych do grupy „A”.

4. Właściwi ministrowie różnicują stawki w granicach określonych w ust. 2, z uwzględnieniem w szczególności wysokości udziału wartości wyrobów grupy „A” w ogólnej wartości sprzedanej produkcji, jak również stopnia trudności wykonania wyrobów wymienionej grupy.

§ 9. 1. Właściwi ministrowie zwiększają w granicach do 25%, w zależności od udziału produkcji eksportowej w ogólnej wartości sprzedanej produkcji, kwotę utworzonego funduszu zakładowego, obliczonego według zasad określonych w §§ 3—5 rozporządzenia, określonym przez Radę Ministrów przedsiębiorstwom przemysłowym i zakładom wydzielonym, specjalizującym się w eksporcie.

2. Przyznanie uprawnień do zwiększenia funduszu zakładowego może nastąpić jedynie pod warunkiem wykonania planu sprzedaży produkcji przeznaczanej na eksport oraz wykonania zadań w zakresie dostaw kooperacyjnych, wykonywanych przez przedsiębiorstwa i zakłady, o których mowa w ust. 1, na rzecz innych jednostek wykonujących produkcję eksportową, jak również dotrzymania ustalonego asortymentu, ilości i terminów dostaw oraz zachowania wymagań jakości.

§ 10. Kwota funduszu zakładowego przypadająca za poprawę dyrektywnej rentowności nie może przekraczać kwoty faktycznie osiągniętej poprawy wyniku finansowego.

§ 11. Przy ustalaniu rentowności rzeczywistej dokonuje się korekty kosztów i wyniku z tytułów wymienionych w art. 6 ustawy.

§ 12. 1. W przedsiębiorstwach planowo deficytowych koryguje się także wyniki i koszty wskaźnikiem zmiany sprzedaży wyrobów i usług w porównaniu do planu.

2. Korekta, o której mowa w ust. 1, może być dokonana za zgodą właściwego ministra w przedsiębiorstwach, w których ceny zbytu na niektóre wyroby i usługi zostały ustalone poniżej jednostkowego kosztu wytworzenia, jeżeli na te wyroby i usługi przedsiębiorstwa nie otrzymały dotacji przedmiotowych.

§ 13. Uchwała Rady Ministrów i Centralnej Rady Związków Zawodowych określa zasady podziału między poszczególne komórki organizacyjne ruchu i zarządu przedsiębiorstwa tej części funduszu zakładowego, która zgodnie z art. 7 ust. 2 pkt 1 ustawy jest przeznaczona na nagrody dla pracowników.

§ 14. 1. Przedsiębiorstwo dokonuje odpisów na fundusz zakładowy co kwartał, przyjmując za podstawę obliczenia tych odpisów odpowiednie dane, wynikające z kwartalnych sprawozdań finansowych, a za podstawę rocznego odpisu dane wykazane w zweryfikowanym sprawozdaniu rocznym po dokonaniu korekt, wymienionych w §§ 11 i 12. Za podstawę obliczeń kwartalnych przyjmuje się dane od początku roku do końca danego kwartału. W celu ustalenia kwot odpisów kwartalnych należy porównać rentowność rzeczywistą osiągniętą za dany okres z roczną dyrektywną rentownością.

2. W uzasadnionych wypadkach dyrektor zjednoczenia może wprowadzić w wyżej wymienionych celach obowiązek porównywania rzeczywistej kwartalnej rentowności z rentownością dyrektywną dla poszczególnych kwartałów.

3. Przedsiębiorstwo może dokonywać po upływie pierwszego półrocza i trzeciego kwartału wypłat zaliczkowych w wysokości nie przekraczającej 25% kwoty odpisu na fundusz zakładowy za dany okres. Wypłaty zaliczkowe na nagrody i świadczenia oraz na zaspokojenie innych potrzeb pracowników nie mogą przekraczać kwoty odpowiadającej 2% osobowego funduszu płac wykonanego w danym okresie.

§ 15. 1. Jeżeli rzeczywista rentowność przedsiębiorstwa nie uzasadnia pełnej wysokości utworzonego i wypłaconego zaliczkowo funduszu zakładowego za pierwsze półrocze oraz za trzeci kwartał, kwoty nadpłacone podlegają potrąceniu z funduszu następnego roku bądź z funduszy następnych lat — aż do całkowitego zlikwidowania nadpłaty.

2. Przepisy ust. 1 stosuje się odpowiednio, jeżeli w wyniku badania prawidłowości utworzonego funduszu zakładowego zostanie ujawnione, że przedsiębiorstwo dokonało odpisów w kwocie większej od rzeczywiście przysługującej.

§ 16. 1. Przedsiębiorstwo, które nie spełni warunków określonych w rozporządzeniu i w związku z tym nie utworzy funduszu zakładowego, może wydatkować na nagrody i świadczenia dla pracowników kwotę nie przekraczającą 0,2% planowanego na dany okres osobowego funduszu płac. Wydatki te zalicza się na straty przedsiębiorstwa.

2. Jeżeli w następnych okresach danego roku przedsiębiorstwo utworzy fundusz zakładowy, wówczas kwotę wydatków, o których mowa w ust. 1, należy traktować jako zaliczkową wypłatę z funduszu zakładowego.

§ 17. 1. Przepisy rozporządzenia stosuje się odpowiednio do działających według zasad rozrachunku gospodarczego zakładów przedsiębiorstw wielozakładowych, jeżeli ich urządzenia księgowo pozwalają na ustalenie wyniku gospodarczego.

2. Kombinaty mogą, na mocy decyzji podjętej przez właściwego ministra, tworzyć fundusz zakładowy w poszczególnych zakładach, jeżeli dla zakładów tych wprowadzono obowiązek sporządzania samodzielnych bilansów.

§ 18. Przepisy rozporządzenia nie dotyczą:

- 1) przedsiębiorstw górnictwa węglowego oraz kopalnictwa rud żelaznych i nieżelaznych,
- 2) przedsiębiorstw energetycznych oraz przemysłu gazowniczego,
- 3) przedsiębiorstw przemysłowych, rozliczających się z budżetami terenowymi,
- 4) przedsiębiorstw przemysłowych, podległych Ministrowi Handlu Wewnętrznego,
- 5) przedsiębiorstw przemysłowych, podległych Ministrowi Przemysłu Spożywczego i Skupu, z wyjątkiem zgrupowanych w:
 - a) Zjednoczeniu Przemysłu Koncentratów Spożywczych,
 - b) Zjednoczeniu Przemysłu Zielarskiego,
 - c) Zjednoczeniu Budowy i Montażu Maszyn Przemysłu Spożywczego,
 - d) Zjednoczeniu Chłodni Składowych,
 - e) Zjednoczeniu Przemysłu Tytoniowego,
- 6) przedsiębiorstw podległych Ministrowi Przemysłu Ciężkiego zgrupowanych w Zjednoczeniu Przemysłu Budowy Maszyn Ciężkich oraz Zjednoczeniu Budowy Urządzeń Chemicznych,
- 7) Morskich Stocznii Remontowych, podległych Ministrowi Żeglugi,
- 8) przedsiębiorstw podległych Ministrowi Przemysłu Lekkiego, zgrupowanych w Zjednoczeniu Przemysłu Lniarskiego.

§ 19. Traci moc rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 stycznia 1961 r. w sprawie funduszu zakładowego w państwowych przedsiębiorstwach przemysłowych (Dz. U. z 1963 r. Nr 8, poz. 50).

§ 20. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1966 r.

Prezes Rady Ministrów: J. Cyrankiewicz

Załącznik nr 1 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 października 1965 r. (poz. 279).

WYKAZ STAWEK FUNDUSZU ZAKŁADOWEGO DLA PRZEDSIĘBIORSTW PRZEMYSŁOWYCH
ZA OSIĄGNIĘCIE W 100% DYREKTYWNEJ RENTOWNOŚCI

Treść	Stawka funduszu zakładowego w % planowanego osobowego funduszu płac
1. Przedsiębiorstwa przemysłowe podległe: a) Ministrowi Przemysłu Ciężkiego b) Ministrowi Przemysłu Chemicznego	5,5%
2. Przedsiębiorstwa przemysłowe podległe: a) Ministrowi Górnictwa i Energetyki b) Ministrowi Przemysłu Lekkiego c) Ministrowi Przemysłu Spożywczego i Skupu d) Ministrowi Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych e) Ministrowi Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego f) Ministrowi Obrony Narodowej g) Ministrowi Żeglugi	4,5%
3. Przedsiębiorstwa przemysłowe podległe: a) Ministrowi Rolnictwa b) Ministrowi Komunikacji c) Ministrowi Gospodarki Komunalnej (budżet centralny) d) Ministrowi Kultury i Sztuki e) Ministrowi Spraw Wewnętrznych f) Ministrowi Finansów g) Ministrowi Łączności h) Przewodniczącemu Komitetu Drobnej Wytwórczości (przedsiębiorstwa przemysłowe Centrali Surowców Wtórnych)	4,0%
4. Przedsiębiorstwa przemysłowe podległe innym ministrom	3,5%

Załącznik nr 2 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 października 1965 r. (poz. 279).

TABELA STAWEK FUNDUSZU ZAKŁADOWEGO ZA POPRAWĘ DYREKTYWNEGO WSKAŹNIKA RENTOWNOŚCI

Za poprawę dyrektywnego wskaźnika rentowności	Stawka funduszu zakładowego wyrażona w procencie planowanego osobowego funduszu płac za jeden punkt poprawy dyrektywnego wskaźnika rentowności
do 2 punktów	0,8
w granicach od 2,01 do 4 punktów	0,4
powyżej 4 punktów	0,2

Odpisy na fundusz zakładowy należy liczyć w sposób składany, tj. oddzielnie dla każdego przedziału w tabeli; przez punkt rozumie się poprawę o jedną jednostkę danego wskaźnika rentowności.

Wskaźniki rentowności oblicza się z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku przy zastosowaniu ogólnie przyjętych zasad zaokrąglania.